

ĐỀ CƯƠNG HỌC PHẦN KÝ SINH TRÙNG

1. Mã số: NUR31003

2. Tên học phần: Ký sinh trùng

3. Số tín chỉ: 04

4. Chuyên ngành đào tạo: Cử nhân điều dưỡng

5. Năm học:

6. Giảng viên phụ trách: PGS.TS. Cao Tiên Trung

7. Cán bộ tham gia giảng dạy:

8. Mục tiêu học phần:

8.1. Về kiến thức:

- (1) Mô tả được đặc điểm sinh học, chu kỳ phát triển và dịch tễ học của các loại Ký sinh trùng y học phổ biến ở Việt Nam
- (2) Trình bày được đặc điểm bệnh học và các phương pháp chẩn đoán ký sinh trùng y học.
- (3) Áp dụng những kiến thức này vào việc chẩn đoán, điều trị và phòng bệnh Ký sinh trùng đối với cá thể và cộng đồng.

8.2. Về kỹ năng:

- (1) Lấy, bảo quản và gửi được đúng nguyên tắc một số bệnh phẩm thông thường
- (2) Nhận biết được một số loại ký sinh trùng thường gặp ở Việt Nam
- (3) Làm được một số xét nghiệm thường quy chẩn đoán bệnh ký sinh trùng (xét nghiệm phân, xét nghiệm Graham, xét nghiệm máu)

8.3. Về thái độ:

- (1) Ý thức được tầm quan trọng của ký sinh trùng đối với sức khỏe cá nhân và cộng đồng
- (2) Tham gia tích cực chương trình phòng chống ký sinh trùng, lồng ghép với các chương trình y tế - sức khỏe khác

9. Mô tả học phần:

Học phần ký sinh trùng cung cấp cho sinh viên những kiến thức cơ bản về ký sinh trùng: Đặc điểm sinh học, chu kỳ của các loại ký sinh trùng, ảnh hưởng của các yếu tố môi trường đến sự phát triển của ký sinh trùng, đặc điểm dịch tễ các bệnh ký sinh trùng, khả năng gây bệnh của các loại ký sinh trùng, phương pháp chẩn đoán, nguyên tắc điều trị và các biện pháp phòng bệnh ký sinh trùng. Học phần còn giúp sinh viên nhận biết được các loại ký sinh trùng thường gặp ở Việt Nam, thực hành được các kỹ thuật xét nghiệm cơ bản để tìm ký sinh trùng trong các loại bệnh phẩm

10. Phân bố thời gian giảng dạy trong học kỳ: 1(2,2,3) /8

11. Điều kiện và yêu cầu của học phần:

*** Điều kiện:**

- Để học tốt học phần Ký sinh trùng, SV phải học các môn khoa học cơ bản trước, đặc biệt là môn sinh.
- Môn học song hành: Là các môn y học cơ sở(sinh lý, sinh hoá, mô học, giải phẫu...)

*** Chỉ tiêu:**

- Chỉ tiêu về lý thuyết: Sinh viên phải tham gia 80% số giờ lên lớp lý thuyết, 100% các buổi thực hành
- Chỉ tiêu về thực hành: Sinh viên phải tham gia học thực hành đầy đủ và hoàn thành chương trình thực hành của bộ môn. Sinh viên nghỉ học thực hành có lý do hoặc không có lý do đều phải học bù đủ mới được xét dự thi kết thúc học phần. Sinh viên

ngủ học thực hành 01 buổi không có lý do bị trừ 25% điểm thi giữa học phần (điểm thi thực hành) và bị kỷ luật theo quy định chung. Sinh viên ngủ học thực hành 02 buổi không có lý do sẽ bị điểm không (0) ở điểm thi giữa học phần và bị kỷ luật theo quy định chung. Sinh viên ngủ học thực hành có lý do quá 20% số giờ thực hành quy định sẽ phải đăng ký học lại phần thực hành.

- Chỉ tiêu bài kiểm tra: Mỗi sinh viên phải có
 - + Một bài kiểm tra thường xuyên của lý thuyết
 - + Một bài thi thực hành
 - + Một bài thi lý thuyết hết môn

Sinh viên nào không tham gia kiểm tra, thi(trừ có lý do đặt biệt) sẽ bị điểm 0 bài đó

12. Nội dung giảng dạy 1(2,2,3) /8

Nội dung	Số tiết	Giảng viên
Bài 1: Đại cương về ký sinh trùng y học - Ký sinh trùng và hiện tượng ký sinh - Đặc điểm chung của ký sinh trùng - Ảnh hưởng qua lại giữa ký sinh trùng và vật chủ - Phân loại ký sinh trùng, danh pháp ký sinh trùng - Bệnh học ký sinh trùng - Dịch tễ học bệnh ký sinh trùng - Chẩn đoán bệnh ký sinh trùng - Điều trị bệnh ký sinh trùng - Phòng chống bệnh ký sinh trùng	1	Cao Tiến Trung
Bài 2: Ký sinh trùng sốt rét - Đặc điểm sinh học của ký sinh trùng sốt rét - Bệnh học bệnh sốt rét - Đặc điểm dịch tễ học sốt rét ở Việt Nam - Phòng chống sốt rét	5	Cao Tiến Trung
Bài 3: Đơn bào ký sinh - Amip ly (<i>Entamoeba histolytica</i>) - Trùng roi đường ruột (<i>Giardia intestinalis</i>) - Trùng roi đường niệu- sinh dục (<i>Trichomonas vaginalis</i>)	3	Cao Tiến Trung
Bài 4: Sán ký sinh - Sán lá nhỏ ở gan (<i>Clonorchis sinensis</i>) - Sán lá ruột (<i>Fasciolopsis buski</i>) - Sán lá phổi (<i>Paragonimus ringeri</i>) - Sán lá phổi (<i>Paragonimus ringeri</i>) - Sán dây lợn (<i>Toenia solium</i>) - Sán dây bò (<i>Toenia saginata</i>)	6	Cao Tiến Trung

Bài 5: Giun ký sinh 1. Giun đũa (<i>Ascaris lumbricoides</i>) 2. Giun móc/mỏ (<i>Ancylostomaduodenale</i> / <i>Necator americanus</i>) 3. Giun tóc (<i>Trichuris trichiura</i>) 4. Giun kim (<i>Enterobius vermicularis</i>)	6	Cao Tiến Trung
Bài 6. Giun đốt ký sinh 1. Đũa ký sinh		
Bài 7: Chân khớp ký sinh 1. Ve bét ký sinh 2. Côn trùng ký sinh		

Thực hành: 15 tiết

Nội dung giảng	Số tiết
Bài 1: Phương pháp làm tiêu bản máu đàn và giọt đặc	4
Bài 2: Kỹ thuật nhuộm máu tìm ký sinh trùng sốt rét	4
Bài 3: Hình thể con giun sán trưởng thành và Xét nghiệm phân	4
Bài 4: Xét nghiệm Graham tìm trứng giun kim	4
Bài 5: Hình thể trứng giun sán thường gặp	4
Bài 6: Ký sinh trùng là chân khớp	4
Tổng số	24

13. Phương pháp giảng dạy:

- Thuyết trình, thảo luận nhóm
- Thao tác mẫu, bảng kiểm.

14. Vật liệu giảng dạy:

- Giáo trình ký sinh trùng .
- Máy tính , máy chiếu, đĩa CD .
- Hóa chất, tiêu bản, mẫu vật, bệnh phẩm, dụng cụ và các trang thiết bị xét nghiệm cho

15. Đánh giá học phần:

Sinh viên cần phải có đủ:

- 1 bài kiểm tra thường xuyên lý thuyết (hệ số 1). Hình thức kiểm tra: trắc nghiệm.
- 1 bài thi giữa học phần là điểm thi thực hành (hệ số 2).
- 1 bài thi hết môn hay còn gọi là điểm thi kết thúc học phần (hệ số 1). Hình thức thi hết môn: thi viết hoặc thi trắc nghiệm.

16. Tài liệu học tập và tham khảo:

* Tài liệu học tập:

1. Bộ môn ký sinh trùng. Trường Đại học y Thái Nguyên. Bài giảng ký sinh trùng y học. 2011

* Tài liệu tham khảo:

3. Bộ môn ký sinh trùng. Trường Đại học y Hà Nội. Ký sinh trùng y học. Nhà xuất bản y học, năm 2001
4. Bộ y tế. Vụ khoa học và đào tạo. Ký sinh vật y học. Tài liệu dùng trong các trường trung học y tế. Nhà xuất bản y học, năm 2005
5. ETIENNE LEVY – LAMBERT. Kỹ thuật cơ bản của phòng xét nghiệm. Nhà xuất bản y học. 1978

17. Lịch học

Tuần	Nội dung	Số tiết	Tài liệu học tập, tham khảo	Hình thức học
1	Bài 1: Đại cương về ký sinh trùng y học 1. Ký sinh trùng và hiện tượng ký sinh 2. Đặc điểm chung của ký sinh trùng 3. Ảnh hưởng qua lại giữa ký sinh trùng và vật chủ 4. Phân loại ký sinh trùng, danh pháp ký sinh trùng 5. Bệnh học ký sinh trùng 6. Dịch tễ học bệnh ký sinh trùng 7. Chẩn đoán bệnh ký sinh trùng 8. Điều trị bệnh ký sinh trùng 9. Phòng chống bệnh ký sinh trùng	1	1,3	Thuyết trình, nêu câu hỏi
2	Bài 2: Giun sán ký sinh Giun đũa, giun móc, giun tóc, giun kim, giun chỉ 1. Hình thể, chu kỳ 2. Đặc điểm dịch tễ học 3. Tác hại, bệnh học 4. Chẩn đoán 5. Điều trị 6. Phòng bệnh	2	1,3	Thuyết trình, nêu câu hỏi
3	Sán lá nhỏ ở gan, sán lá ruột, sán lá phổi, sán dây lợn, sán dây bò 1. Hình thể, chu kỳ 2. Đặc điểm dịch tễ học 3. Tác hại, bệnh học 4. Chẩn đoán 5. Điều trị 6. Phòng bệnh	2	1,3	Thuyết trình, nêu câu hỏi

4	Giun sán ký sinh	2	1,3	Thảo luận, kiểm tra 15'
5	Bài 3: Ký sinh trùng sốt rét 1. Đặc điểm sinh học của ký sinh trùng sốt rét 1.1. Đặc điểm sinh học của ký sinh trùng sốt rét 1.2. Chu kỳ của ký sinh trùng sốt rét 1.3. So sánh sự khác nhau về chu kỳ của các loại ký sinh trùng sốt rét 1.4. Sự liên quan giữa đặc điểm sinh học và chu kỳ của ký sinh trùng sốt rét tới bệnh học và dịch tễ học bệnh sốt rét	2	1,3	Thuyết trình, nêu câu hỏi
6	2. Bệnh học bệnh sốt rét 2.1. Các phương thức nhiễm bệnh sốt rét 2.2. Cơ chế bệnh sinh của bệnh sốt rét 2.3. Những thay đổi của cơ thể do bệnh sốt rét gây ra 2.4. Miễn dịch trong bệnh sốt rét 2.5. Chẩn đoán bệnh sốt rét 2.6. Điều trị bệnh sốt rét	2	1,3	Thuyết trình, nêu câu hỏi
7	3. Đặc điểm dịch tễ học sốt rét ở Việt Nam 3.1. Đặc điểm về địa hình trong dịch tễ sốt rét 3.2. Đặc điểm về thời tiết, khí hậu ảnh hưởng tới dịch tễ sốt rét 3.3. Đặc điểm về loại Plasmodium trong dịch tễ sốt rét 3.4. Đặc điểm về muỗi truyền bệnh sốt rét 3.5. Các yếu tố nguy cơ về tập quán đối với dịch tễ sốt rét 3.6. Các yếu tố nguy cơ về kinh tế- xã hội đối với dịch tễ sốt rét 3. 7. Phân vùng dịch tễ sốt rét ở Việt Nam 3.8. Tình hình sốt rét hiện nay ở Việt Nam 4. Phòng chống sốt rét 4. 1. Tác hại do bệnh sốt rét gây ra 4. 2. Cơ sở khoa học để xây dựng kế hoạch PCSR 4. 3. Nguyên tắc phòng chống sốt rét 4. 4. Các biện pháp chính để phòng chống sốt rét	1	1,3	Thuyết trình, nêu câu hỏi

	4. 5. Những khó khăn chủ yếu trong phòng chống sốt rét hiện nay 4. 6. Nhiệm vụ chính trong công tác phòng chống sốt rét hiện nay ở tuyến cơ sở Thảo luận			
7	Chương 5: Đơn bào ký sinh 1.Amip lỵ (Entamoeba histolytica) 1.1. Hình thể, chu kỳ 1.2. Đặc điểm dịch tễ học 1.3. Tác hại, bệnh học 1.4. Chẩn đoán 1.5. Điều trị 1.6. Phòng bệnh	1	1,3	Thuyết trình, nêu câu hỏi
8	2. Trùng roi đường ruột (Giardia intestinalis) 2.1. Hình thể, chu kỳ 2.2. Đặc điểm dịch tễ học 2.3. Tác hại, bệnh học 2.4. Chẩn đoán 2.5. Điều trị 2.6. Phòng bệnh 3.Trùng roi đường niệu - sinh dục (Trichomonas vaginalis) 3.1. Hình thể, chu kỳ 3.2. Đặc điểm dịch tễ học 3.3. Tác hại, bệnh học 3.4. Chẩn đoán 3.5. Điều trị 3.6. Phòng bệnh	2	1,3	Thuyết trình, nêu câu hỏi
	Tổng	15		

*** Thực hành: 15 tiết**

Bài	Tên bài	Số tiết	Tài liệu học tập, tham khảo	Hình thức học
1	- Phương pháp làm tiêu bản máu đàn và giọt đặc - Kỹ thuật nhuộm máu tìm ký sinh trùng	2.5	2,4,5	- GV thuyết trình - KTV thao tác mẫu
2	- Hình thể con giun sán trưởng thành và ấu trùng giun sán thường gặp	2.5	2,4,5	- GV thuyết trình

				- KTV thao tác mẫu
3	- Xét nghiệm phân - Xét nghiệm Graham	2.5	2,4,5	- GV thuyết trình - KTV hướng dẫn soi tiêu bản
4	- Hình thể trứng giun sán thường gặp	2.5	2,4,5	- GV thuyết trình - KTV hướng dẫn soi tiêu bản
5	- Hình thể đơn bào	2.5	2,4,5	- GV thuyết trình - KTV hướng dẫn soi tiêu bản
6	- Hình thể ký sinh trùng sốt rét	2.5	2,4,5	- GV thuyết trình - KTV hướng dẫn soi tiêu bản
	Tổng	15		